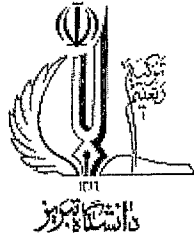

سنة الفجر

١٠٢٣/١٩

دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه جغرافیای طبیعی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته جغرافیای طبیعی (گرایش ژئومورفولوژی)

عنوان

پژوهشی در ژئومورفولوژی دشت مرودشت

استاد راهنما

دکتر معصومه رجبی

استاد مشاور

دکتر مریم بیاتی خطیبی

پژوهشگر

علی راستی

تیرماه ۸۸

۱ - ۱۶۱ / ۱۳۸۸

انگیزه اطلاعات مذکور علمی بوده
به سبب مرکز

۱۰۳۳۱۹

تقدیم به

مهربانی های همسر

و

فرزندم پرهام

تقدیم

پدر و مادرم

بنام آنکه زیباست و زیبارویان را دوست دارد

تایش خدایی را، که در کتابی که بر زبان فرستاده اش نازل کرده است؛ خود را اینگونه به ندگانش، می شناساند
که: ذاتی است یگانه، شریکی ندارد، یکتایی است بی مانند، همه به او نیازمند، کسی نیست که با او ضدیت
کند، یگانه است بی همتا، قدیمی است که اول ندارد، ازلی است و آغاز ندارد، همیشه هست و پایان ندارد،
ابدی است و نهایی برایش نیست؛ به ذات خویش قائم است، و بی چگونه انقطاعی ندارد، دائم است، و
کسبگی در او نیست؛ همیشه دارای جلال و عظمت بوده و هست و خواهد بود، مرور زمان، و گذشت روزگار
اورانا بود نخواهد کرد، او اول و آخر و ظاهر و باطن، و به هر چیزی دانا است.

نام خانوادگی دانشجو: راستی

نام: علی

عنوان پایان نامه: پژوهشی در ژئومورفولوژی دشت مرودشت

استاد راهنما: خانم دکتر معصومه رجبی

استاد مشاور: خانم دکتر مریم بیاتی خطیبی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد رشته: جغرافیای طبیعی گرایش: ژئومورفولوژی دانشگاه: تبریز

دانشکده: علوم انسانی و اجتماعی تاریخ فارغ التحصیلی: تیرماه ۱۳۸۸ تعداد صفحه: ۱۱۶

کلید واژه ها: دشت، ژئومورفولوژی، تکتونیک، گسل، نهشته‌های سطحی، دینامیک، مآندر

چکیده

منطقه پیشنهادی برای مطالعه، دشت مرودشت است. این دشت از جمله دشت‌های میان‌کوهی زاگرس جنوب‌شرقی می‌باشد که در استان فارس، در میان حوضه گر و سیوند، بین عرض‌های جغرافیایی $29^{\circ}40'$ و $30^{\circ}10'$ شمالی و طول‌های جغرافیایی $52^{\circ}30'$ و $53^{\circ}10'$ شرقی واقع شده است. دشت مرودشت از سد درودزن شروع و تا دریاچه بختگان ادامه می‌یابد. شیب عمومی دشت به سمت جنوب‌شرقی و به طور متوسط کمتر از ۱۰٪ درصد می‌باشد. و ارتفاع متوسط آن ۱۵۷۵ متر است. حداکثر ارتفاع دشت ۱۶۱۰ متر در شمال و حداقل ارتفاع آن کمتر از ۱۵۶۶ متر در نزدیک دریاچه بختگان می‌باشد. مهمترین عامل به وجود آورنده دشت مرودشت، زمین‌ساخت می‌باشد. عملکرد زمین‌ساخت و عکس‌العمل ساختمان سنگ در مقابل نیروهای درونی، دشت مرودشت را به صورت چاله‌ای ناودیدی با راستای شمال‌غرب- جنوب‌شرق در امتداد رشته‌کوه‌های زاگرس درآورده و سپس سیستم‌های فرسایشی باعث توسعه و تکوین دشت شده‌اند به طوری که رسوبات با ضخامت زیادی در سطح دشت ته‌نشین شده و دشت هموار کنونی حاصل انباشت همین رسوبات در طول کوتاه‌تر می‌باشد. این دشت توسط ارتفاعات آهکی که عموماً متعلق به دوران‌های مزوزوئیک و سنوزوئیک می‌باشد از اطراف محصور گردیده است. سازندهای زمین‌شناسی تشکیل دهنده ناهمواری‌های دشت نیز به صورت کارستی می‌باشد که ذخایر غنی آب را در خود ذخیره کرده‌اند. در این پژوهش ویژگی‌های تکتونیکی و نفووتکتونیکی دشت مورد بررسی قرار گرفته است و برای نشان دادن فعالیت‌های تکتونیکی و اثرات این فعالیت‌ها بر مورفولوژی دشت از فاکتور آسی‌متری استفاده شده است. بر اساس فاکتور آسی‌متری که مقدار آن در دشت مرودشت ۵۹/۲

می‌باشد دشت، دارای کج‌شدگی نسبتاً زیاد است. به طوری که تراس‌های بلند، به عمق رفتن رودخانه و مآندرهای پایدار رودخانه در قسمت‌های شمالی دشت ناشی از شدت فعالیت‌های تکتونیکی در این منطقه می‌باشد. از جمله موارد بحث شده در سطح دشت، دینامیک رودخانه‌هاست. رودخانه کُر یکی از رودخانه‌های مهمی است که در سطح دشت مرودشت جاری است. این رودخانه با ایجاد دشت سیلابی، مآندرهای متعددی نیز در سطح دشت بوجود آورده است. سینوزیته رودخانه کُر در ۳۰ قسمت مورد اندازه‌گیری و محاسبه شده است که در ۶۶/۶ درصد مسیر، رودخانه حالت مآندری و در ۳۳/۴ درصد آن حالت مآندر پایدار را نشان می‌دهد. در سطح دشت و زمینهای مجاور آن واحدهای متعدد ژئومورفولوژی وجود دارد که اشکال متنوعی را در سطح دشت ایجاد کرده‌اند. بیشترین آنها که تا حدودی در پژوهش حاضر مورد بررسی قرار گرفته‌اند عبارتند از: شبکه آبراهه‌ها، تراس‌ها، واریزه‌ها، پلایاها و مخروط‌افکنه‌ها.

فصل اول: کلیات تحقیق

- ۱-۱- مقدمه ۱
- ۲-۱- تعریف موضوع ۲
- ۳-۱- بیان مسأله ۳
- ۴-۱- اهداف تحقیق ۴
- ۵-۱- فرضیه‌های تحقیق ۴

فصل دوم: پیشینه و پایه‌های تحقیق

- ۱-۲- پیشینه تحقیق ۵
- ۲-۲- مبانی نظری تحقیق ۷

فصل سوم: مواد و روشها

- ۱-۳- روش کتابخانه‌ای ۹
- ۲-۳- مراجعه به ادارات و نهادها ۹
- ۳-۳- بهره‌گیری از نقشه‌های توپوگرافی، زمین شناسی و عکس‌های هوایی ۹
- ۴-۳- بررسی میدانی ۱۰
- ۵-۳- استفاده از روشهای کمی ۱۰
- ۶-۳- استفاده از نرم افزارهای گرافیکی، آماری ۱۱

فصل چهارم: مشخصات عمومی منطقه

- ۱-۴- موقعیت و مکان جغرافیایی ۱۲
- ۲-۴- تجزیه و تحلیل توپوگرافی محدوده مورد مطالعه ۱۴
- ۱-۲-۴- واحد دشت ۱۶
- ۲-۲-۴- ناهمواریهای پیرامون دشت ۱۹
- ۳-۲-۴- ناهمواریهای داخل دشت ۲۰
- نتیجه‌گیری ۲۲

فصل پنجم: ویژگیهای زمین‌شناسی منطقه

- ۱-۵- جایگاه منطقه در واحدهای ساختمانی و تکتونیکی ایران..... ۲۳
- ۲-۵- چینه‌شناسی و لیتولوژی..... ۲۵
- ۱-۲-۵- مزوزوئیک..... ۲۵
- ۲-۲-۵- سنوزوئیک..... ۲۶
- ۱-۲-۲-۵- ترشیاری..... ۲۶
- ۲-۲-۲-۵- کواترنر..... ۲۹
- ۳-۵- طبقه‌بندی لیتولوژی منطقه از نظر مقاومت فرسایشی..... ۳۵
- ۱-۳-۵- سنگهای مقاوم..... ۳۵
- ۲-۳-۵- سنگهای نامقاوم (سست و نرم)..... ۳۶
- ۴-۵- تکتونیک..... ۳۶
- ۱-۴-۵- گسل‌ها و شکستگی‌ها..... ۳۷
- ۱-۱-۴-۵- گسل مه رویان..... ۴۰
- ۲-۱-۴-۵- گسل زرقان..... ۴۰
- ۳-۱-۴-۵- گسل رودخانه سیوند..... ۴۱
- ۴-۱-۴-۵- گسل گرم‌آباد..... ۴۱
- ۵-۵- ساختارهای زمین‌شناسی منطقه..... ۴۲
- ۱-۵-۵- تاقدیس‌ها..... ۴۲
- ۱-۱-۵-۵- تاقدیس کوه حسین..... ۴۲
- ۲-۱-۵-۵- تاقدیس کوه سین آفتاب گنداشلو..... ۴۳
- ۳-۱-۵-۵- تاقدیس‌های دیگر..... ۴۳
- ۲-۵-۵- ناودیس‌ها..... ۴۴
- ۱-۲-۵-۵- ناودیس کوه استخر..... ۴۴
- ۲-۲-۵-۵- ناودیس کوه قلعه..... ۴۵

۴۶.....	۳-۲-۵-۵- ناودیس کوه شهرک.....
۴۷.....	نتیجه‌گیری.....

فصل ششم: ژئومورفولوژی منطقه

۴۸.....	۱-۶- بررسی تکوین دشت مرودشت.....
۴۸.....	۱-۱-۶- نقش ژئوساختمانی و زمین‌شناسی در تکوین دشت مرودشت.....
۵۰.....	۱-۶-۲- نقش پائوکلیما در تحول و توسعه منطقه.....
۵۰.....	۱-۲-۱-۶- شواهد ژئومورفولوژیک اقلیم دیرینه پلیستوسن در منطقه.....
۵۲.....	۱-۶-۲-۲- توان مورفوزنیک آب و هوای کنونی در منطقه.....
۵۳.....	۲-۶- بررسی نهشته‌ها و آبرفت‌های دشت.....
۵۶.....	۱-۲-۶- رسوبات آبرفتی مخروط‌افکنه‌ها و حاشیه‌های دشت.....
۵۶.....	۲-۲-۶- رسوبات آبرفتی سطح دشت.....
۵۷.....	۳-۲-۶- رسوبات دریاچه‌ای.....
۵۸.....	۴-۲-۶- رسوبات باتلاقی، شوره‌زار و کویری.....
۵۸.....	۵-۲-۶- اثرات نهشته‌ها بر سطح آب‌های زیرزمینی.....
۶۰.....	۶-۲-۶- خصوصیات لایه‌ها و نهشته‌های رسوبی در ذخیره‌سازی آب‌های زیرزمینی.....
۶۱.....	۳-۶- ویژگی‌های مورفوتکتونیک و نئوتکتونیک در دشت مرودشت.....
۶۳.....	۱-۳-۶- پدیده‌های ژئومورفیک ناشی از تکتونیک فعال در دشت مرودشت.....
۶۳.....	۱-۱-۳-۶- پرتگاه گسلی زرقان.....
۶۳.....	۲-۱-۳-۶- پرتگاه گسلی بمو.....
۶۴.....	۳-۱-۳-۶- درزه‌ها.....
۶۴.....	۲-۳-۶- بررسی شاخص‌های نئوتکتونیک در دشت مرودشت.....
۶۵.....	۱-۲-۳-۶- الگوی شبکه آبراهه‌ها.....
۶۷.....	۲-۲-۳-۶- فاکتور آسی متری (AF).....
۶۹.....	۴-۶- اشکال مختلف فرسایش در منطقه.....

۶۹.....	۶-۴-۱- فرسایش ناشی از یخبندان
۷۰.....	۶-۴-۲- فرسایش سطحی یا ورقه‌ای
۷۰.....	۶-۴-۳- فرسایش شیلی
۷۱.....	۶-۴-۴- فرسایش خندقی
۷۲.....	۶-۴-۵- فرسایش انحلالی
۷۳.....	۶-۵-۵- بررسی دینامیک کنونی دشت مرو دشت
۷۳.....	۶-۵-۱- جریانهای سطحی
۷۴.....	۶-۵-۱-۱- رودخانه کُر
۷۶.....	۶-۵-۱-۲- رودخانه سیوند
۷۶.....	۶-۵-۱-۳- رودخانه مائین
۷۹.....	۶-۶-۱- اشکال مسیر جریان رودخانه
۷۹.....	۶-۶-۱- الگوی مستقیم
۷۹.....	۶-۶-۲- الگوی پیچان رود یا ماندِر در رودخانه کُر
۸۱.....	۶-۶-۲-۱- ضریب خمیدگی پیچهای رودخانه کُر در محدوده دشت مرو دشت
۸۶.....	۶-۶-۲-۲- مقاطع عرضی ماندِر کُر در محدوده دشت مرو دشت
۹۴.....	۶-۷-۱- واحدهای ژئومورفولوژی دشت مرو دشت
۹۴.....	۶-۷-۱-۱- مخروطافکنه‌های دشت
۹۵.....	۶-۷-۱-۱-۱- عوامل تشکیل مخروطافکنه‌های منطقه
۹۵.....	۶-۷-۱-۱-۱-۱- عوامل تکتونیکی
۹۷.....	۶-۷-۱-۱-۲- عوامل تأمین آب و رسوب
۹۸.....	۶-۷-۱-۲- مورفومتری مخروطافکنه‌های دشت مرو دشت
۹۹.....	۶-۷-۱-۳- محیط تشکیل
۱۰۰.....	۶-۷-۱-۴- نوع رسوبات مخروطافکنه‌های منطقه
۱۰۱.....	۶-۷-۲- مخروطهای واریزه‌ای

۱۰۲ پادگانه‌های رودخانه‌ای ۶-۷-۳
۱۰۳ پادگانه‌های قدیمی و بلند ۶-۷-۳-۱
۱۰۴ پادگانه‌های جدید ۶-۷-۳-۲
۱۰۵ پلایاهای دشت ۶-۷-۴
۱۰۶ نتیجه‌گیری

فصل چهارم

- شکل شماره ۴- ۱ نقشه موقعیت دشت مرو دشت ۱۳
- شکل شماره ۴- ۲ نقشه توپوگرافی دشت مرو دشت ۱۵
- شکل شماره ۴- ۳ نمایی از سطح دشت ۱۸
- شکل شماره ۴- ۴ تصویری از ناهمواریهای پیرامون دشت مرو دشت در شمال شرق (کوه حسین) ۲۰
- شکل شماره ۴- ۵ ستیخ‌های کوه ایوب از ناهمواریهای داخل دشت ۲۱

فصل پنجم

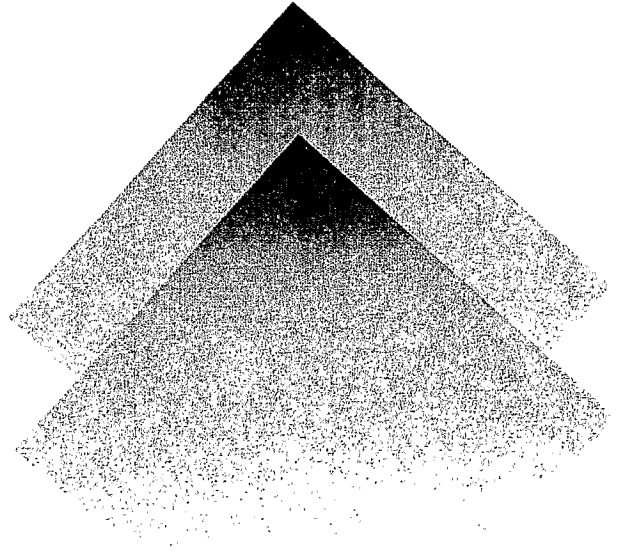
- شکل شماره ۵- ۱ جایگاه منطقه در واحدهای ساختمانی- رسوبی ایران (اشتوکلین، ۱۹۶۸) ۲۴
- شکل شماره ۵- ۲ مقطع زمین‌شناسی دشت مرو دشت (نقشه زمین‌شناسی ۱:۵۰۰۰۰ شیراز) ۳۱
- شکل شماره ۵- ۳ نقشه لیتولوژی منطقه ۳۳
- شکل شماره ۵- ۴ نقشه گسل‌های منطقه ۳۹
- شکل شماره ۵- ۵ یال شمالی تاق‌دیس کوه حسین (شمال دشت) ۴۲
- شکل شماره ۵- ۶ نمای جنوبی تاق‌دیس کوه گنداشلو (داخل دشت) ۴۳
- شکل شماره ۵- ۷ ناودیس کوه استخر بصورت برجسته در سطح دشت ۴۴
- شکل شماره ۵- ۸ تصویری از ناودیس کوه قلعه واقع در درون دشت ۴۵
- شکل شماره ۵- ۹ تصویری از ناودیس کوه شهرک (شمال دشت) ۴۶

فصل ششم

- شکل شماره ۶- ۱ چاه‌های مشاهده‌ای در دشت مرو دشت ۵۴
- شکل شماره ۶- ۲ موقعیت چاه‌های مشاهده‌ای در روی دشت مرو دشت ۵۵
- شکل شماره ۶- ۳ خندق‌های کرانه رودخانه گُر ۷۱
- شکل شماره ۶- ۴ حفره‌های ایجاد شده در اثر انحلال آهک (شمال بنی‌یکه) ۷۲
- شکل شماره ۶- ۵ نمایی از دشت سیلابی مرو دشت (غرب روستای شهرک) ۷۳
- شکل شماره ۶- ۶ رودخانه گُر ۷۴
- شکل شماره ۶- ۷ نقشه هیدرولوژی دشت ۷۸

- شکل شماره ۶-۸- تصویری از مآندر رودخانه کُر در مجاورت روستای حسام‌آباد ۸۱
- شکل شماره ۶-۹- نقشه موقعیت مقاطع عرضی بررسی شده در مسیر رودخانه کُر ۸۸
- شکل شماره ۶-۱۰- نیمرخ‌های عرضی مآندر کُر در دشت مرودشت ۹۲
- شکل شماره ۶-۱۱- عوامل تکتونیکی مؤثر در مخروط‌افکنه پایکوه حسین ۹۷
- شکل شماره ۶-۱۲- مخروط‌افکنه کوه حسین (شمال روستای میان‌قلعه) ۹۹
- شکل شماره ۶-۱۳- نمونه‌ای از رسوبات مخروط‌افکنه شمال روستای میان‌قلعه ۱۰۱
- شکل شماره ۶-۱۴- وجود پادگانه‌های قدیمی و جدید در اطراف رودخانه کُر ۱۰۲
- شکل شماره ۶-۱۵- پادگانه‌های قدیمی و بلند اطراف رودخانه کُر (شمال‌شرق روستای جونکی) ۱۰۴
- شکل شماره ۶-۱۶- پادگانه‌های جدید و فعالیت کشاورزی بر روی آنها ۱۰۴

- نمودار شماره ۴-۱ نیمرخ عرضی دشت مرودشت..... ۱۷
- نمودار شماره ۴-۲ نیمرخ طولی دشت مرودشت..... ۱۷
- نمودار شماره ۶-۱ وضعیت سینوزیته رودخانه کُر در محدوده دشت مرودشت..... ۸۵
- نمودار شماره ۶-۲ مقایسه پروفیل‌های عرضی ده‌گانه مَندر کُر در دشت مرودشت..... ۹۱
- نمودار شماره ۶-۳ نیمرخ طولی مخروط‌افکنه میانکوهی (بین کوه حسین و استخر)..... ۹۹
- جدول شماره ۵-۱ مشخصات مهم سنگ‌شناسی و ژئومورفولوژی واحدهای سنگی مزوزوئیک در منطقه..... ۲۶
- جدول شماره ۵-۲ مشخصات مهم سنگ‌شناسی و ژئومورفولوژی واحدهای سنگی سنوزوئیک در منطقه..... ۲۸
- جدول شماره ۵-۳ مشخصات آبرفتها و نهشته‌های سطحی کوتاه‌تر در منطقه..... ۳۲
- جدول شماره ۵-۴ توضیحات نقشه لیتولوژی منطقه (شکل شماره ۵-۳)..... ۳۴
- جدول شماره ۶-۱ مقادیر حاصل از بکارگیری شاخص آسی‌متری در دشت مرودشت..... ۶۹
- جدول شماره ۶-۲ پارامترهای شاخص سینوزیته رودخانه کُر در محدوده دشت مرودشت..... ۸۴
- جدول شماره ۶-۳ داده‌های مورفومتری نیمرخهای عرضی مَندرهای رود کُر در دشت مرودشت..... ۸۹

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

انسان همواره در ارتباط با محیط طبیعی خود، به دنبال راهی جهت همراه و همساز شدن با پدیده‌های محیط و الگو دادن یا گرفتن از طبیعت، جهت رفع مشکلات و خطراتی بوده که در محیط با آنها روبرو بوده است. به همین جهت از همان ابتدا وارد مقوله‌ای منسجم، برای دست یافتن به زندگی بهتر گشته و ناخواسته به سمت و سوی مدیریت محیط به نوعی گام برداشته است.

پژوهشهای ژئومورفولوژی از این نظر که دیدگاه کاملی در مورد نحوه تکوین و پیدایش ناهمواریهای یک منطقه بدست می‌دهند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. نقشی که انسان در تغییرات ژئومورفیک ایفا می‌نماید، دست کم از دو دیدگاه قابل توجه و بررسی می‌باشد: از یک سو واحدهای ژئومورفولوژیک (دشت و کوهستان و ...) و فرآیندهای ژئومورفیک (سیل، زمین‌لغزه، ریزشهای ثقلی و ...) در زندگی و فعالیتهای انسان آثار قابل توجهی را بر جای می‌گذارند، از سوی دیگر انسان نیز با فعالیتهای خود، بر این واحدها و فرآیندها تأثیر می‌گذارد و این تأثیر متقابل و دو جانبه، راه انسان را جهت زیستن بر این بستر طبیعی روشن می‌سازد.

در این راستا، دشت مرودشت به عنوان واحد مطالعاتی پژوهش حاضر در نظر گرفته شده است. شناخت ویژگیهای ژئومورفولوژیکی این دشت می‌تواند در استفاده بهینه محیط طبیعی مؤثر واقع شود.

بنابراین مهمترین محور مطالعاتی در این تحقیق شناسایی مورفولوژی دشت مرودشت است که به دنبال آن به بررسی موضوعات مختلفی از جمله: زمین‌شناسی و زمین‌ساخت دشت، شبکه زهکشی و دینامیک آن پدیده‌ها و ویژگیهای ژئومورفولوژی دشت پرداخته شده است.

۲-۱- تعریف موضوع

به سرزمین‌های هموار و نسبتاً همواری که با شیب همگرا از پایکوهها به یک یا چند نقطه پست مرکزی در چاله‌های بسته و یا بستر زهکش اصلی در چاله‌های باز ختم شوند دشت اطلاق می‌گردد (ثروتی، ۱۳۸۱).

چاله‌ها و دشتهای در ابعاد و اشکال گوناگون از عوارض برجسته سیمای طبیعی ایران بشمار می‌روند که رشته‌کوههایی آنها را به حوضه‌های متعددی تقسیم کرده‌اند. این چاله‌ها پس از کوهزایی پاسادین به صورت سطح پایه آبهای روان درآمده و در نتیجه در آنها رسوبهای تخریبی ته‌نشین شده است. دشتهای کنونی حاصل انباشت همین رسوبها در طول کواترنر می‌باشند. بنابراین دوران کواترنر نقش مهمی را در بوجود آوردن دشتهای ایران ایفا نموده که مکان مناسبی برای فعالیت انسان‌ها به شمار می‌رود. مراکز زراعی در روی این محیطها باعث تجمع انسان‌ها شده است، بخصوص مواقعی که سیستم‌های رودخانه‌ای و عوامل مورفوژنز آن در سطح زمین فعال باشند. این محیطها می‌تواند از دیدگاه ژئومورفولوژی مورد بررسی قرار گیرند.

عوامل فرسایش به طور پیوسته کوهستان‌ها را مورد هجوم قرار داده و مواد حاصل از فرسایش را طبق قانون ثقل در مناطق پست تخلیه می‌کنند. قدر مسلم در این تغییر و تحول همیشه از حجم کوهها کاسته و بر وسعت دشتهای افزوده می‌شود. بر این اساس باید گفت که دشتهای کنونی وسعت خود را مدیون دخالت عوامل فرسایش در طول کواترنر هستند. دشتهای در حین ارزشمند بودن از لحاظ مواد برای کشاورزی، همواره در معرض فرسایش قرار دارند، به طوری که در این میان نباید نقش سیلاب‌های بزرگ در تغییر مجاری رودخانه‌ها را در سطح دشتهای نادیده گرفت زیرا این مناطق از لحاظ سکونتگاهها، مزارع و سازه‌های انسانی دارای اهمیت ویژه‌ای می‌باشند.

۱-۳- بیان مسأله

شناسایی یک سرزمین در رابطه با شناخت منابع طبیعی و توانهای محیطی و استفاده بهینه از آن نیازمند تحقیقات می‌باشد. به دلیل افزایش جمعیت و نیاز به تغذیه و اسکان، استفاده از منابع طبیعی به صورت بی‌رویه شدت گرفته است. بنابراین اهمیت حفظ و استفاده درست از آن، مطالعات و تحقیقات بیشتری را می‌طلبد. علم ژئومورفولوژی در رابطه با شناخت منابع طبیعی و توانهای محیطی و استفاده عقلانی از محیط می‌تواند نقش اساسی را ایفا کند.

شناسایی ویژگیهای ژئومورفولوژی دشتهای هم از لحاظ علمی که دیدگاه کاملی در نحوه تکوین و پیدایش ناهمواریهای یک منطقه به دست می‌دهند و هم از نظر کاربردی به ویژه در تحلیل مسائل محیطی هر منطقه، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. در ایران دشتهای وسیع و مهم متعددی وجود دارد که از نظر نحوه تشکیل، ویژگیهای ژئومورفولوژیک و غیره دارای اهمیت می‌باشند. یکی از این مجموعه دشتهای، مرودشت است که در جنوب غرب ایران واقع شده و یکی از مهمترین دشتهای وسیع میانکوهی در زاگرس جنوب شرقی می‌باشد.

نظر به اینکه واحدهای مورفولوژیکی دشتهای در مجموعه فعالیت‌های انسانی خصوصاً سکونتگاههای شهری و روستایی و کاربریهای اراضی مهم می‌باشد، شناسایی و بررسی ویژگیها و مسائل ژئومورفولوژیکی مرودشت می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های ناحیه‌ای و فعالیت‌های عمرانی منطقه مفید واقع شود. بر این اساس ژئومورفولوژی مرودشت به عنوان منطقه مورد مطالعه انتخاب شده است.

۱-۴- اهداف تحقیق

برای انجام این تحقیق دو نوع هدف مورد نظر است.

الف- هدف کلی تحقیق:

مطالعه و شناخت ویژگیهای ژئومورفولوژیک دشت مرودشت

ب- اهداف جزئی تحقیق- که مبتنی بر موارد زیر می باشد:

- بررسی مراحل تکوین دشت

- شناسایی مهمترین عوامل در تغییر شکل یا مورفولوژی مسیر رودخانه ها

- بررسی اهمیت آبهای سطحی در تکوین مورفولوژی دشت مرودشت

۱-۵- فرضیه های تحقیق

فرضیه، حدس منطقی یا احتمالی درباره نتایج تحقیق است، راه حل فرضی یا نظریه ای است که باید ثابت شود و جوابی معقول برای مسئله تحقیق ارائه کند. فرضیه در ردیابی دقیق اهداف تحقیق مؤثر است و اساس الگو و بررسی های تحقیق می باشد (علیچانی، ۱۳۷۴).

فرضیه های قابل طرح برای موضوع حاضر عبارتند از:

- ۱- در تکوین مورفولوژی دشت، علاوه بر ساختار ناودیسی، تکتونیک نیز مؤثر بوده است.
- ۲- عملکرد تکتونیک و جنس سنگ ها از عوامل مهمی در مورفولوژی دشت به شمار می آید.
- ۳- از مجموع رودخانه های جاری در منطقه، رودخانه کُر نقش بیشتری در به جای گذاری مواد و نهشته گذاری آبرفت های دشت داشته است.